



Rapport

Datum: 23 maart 2006

Rapportnummer: 2006/115

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) bij het op 9 en 17 september 2004 berekenen van de hoogte van de achterstand in de kinderalimentatie voor zijn twee kinderen geen rekening heeft gehouden met een tussen hem en zijn ex-echtgenote gemaakte afspraak om de wettelijke indexering gedurende de jaren 1999 en 2001 uit te sluiten.

Beoordeling

Algemeen

Op 25 november 1998 is de echtscheiding tussen verzoeker en mevrouw R. uitgesproken. Verder heeft de rechtbank bepaald dat verzoeker de kinderalimentatie ten behoeve van hun twee minderjarige kinderen zou betalen, f 400 per kind per maand. Ten behoeve van zijn ex-echtgenote zou hij conform het vonnis maandelijks f 2000 moeten betalen.

Op 4 mei 2001 heeft de advocaat van verzoekers ex-echtgenote hem een brief gestuurd waaruit blijkt dat tussen partijen was afgesproken dat de indexering per 1 januari 1999 zou worden overgeslagen gezien de datum van de ingang van de alimentatieverplichting. Voor het eerst zou worden geïndexeerd per 1 januari 2000. De alimentatieverplichting voor zowel de ex-echtgenote als de twee kinderen bedroeg, volgens de advocaat, per 1 januari 2000 f 2870 per maand (inclusief de indexering).

Tevens heeft de advocaat in deze brief geschreven dat verzoekers ex-echtgenote bereid was verzoeker tegemoet te komen door geheel onverplicht en eenmalig de indexering per 1 januari 2001 over te slaan. De advocaat gaf hierbij aan dat zijn cliënte hiermee hoopte te bereiken dat zij in het vervolg verschoond zou blijven van pogingen van verzoeker om te tornen aan de hoogte van de alimentatie.

Verzoeker heeft via zijn advocaat op 27 september 2001 een verzoekschrift ingediend bij de rechtbank met het verzoek om de alimentatie te verlagen.

Vervolgens heeft een gerechtsdeurwaarder op 2 oktober 2001 in opdracht van de ex-echtgenote executoriaal beslag gelegd onder verzoekers werkgever omdat verzoeker zijn betalingsverplichtingen niet geheel was nagekomen. Bij de berekening van de achterstand heeft de gerechtsdeurwaarder zich gebaseerd op een alimentatiebedrag van f 2870 per maand voor zowel de ex-echtgenote als de kinderen.

Dit beslag is naar aanleiding van een telefoongesprek op 16 oktober 2001 over een betalingsregeling niet uitgevoerd. Deze afspraak is in een brief van de advocaat van de ex-echtgenote van 23 oktober 2001 aan verzoeker bevestigd. In deze brief wordt eveneens een alimentatiebedrag van f 2870 per maand genoemd.

De advocaat van verzoekers ex-echtgenote heeft op 31 oktober 2001 bij de griffie van de rechtbank een verweerschrift ingediend naar aanleiding van verzoekers verzoek om verlaging van de alimentatie.

Op 18 december 2002 heeft de rechtbank de partneralimentatie per 1 januari 2001 verminderd tot f 1485 per maand en per 1 januari 2002 verminderd tot f 1250 per maand.

Op 6 augustus 2004 heeft verzoekers meerderjarige zoon J. (geboren op 23 december 1983) zich tot het LBIO gewend met het verzoek de inning van de kinderalimentatie over te nemen. Volgens hem had zijn vader hem vanaf maart 2004 geen alimentatie betaald (met uitzondering van de maanden juni en juli waarin hij € 213 heeft betaald), terwijl hij volgens zijn berekeningen € 215 per maand had dienen te ontvangen.

Bij brief van 12 augustus 2004 heeft ook verzoekers meerderjarige dochter K. (geboren op 1 juli 1985) zich tot het LBIO gewend in verband met het overnemen van de inning. Volgens haar had haar vader vanaf april 2004 maandelijks te weinig alimentatie overgemaakt. Zij ontving iedere maand € 213, terwijl dit volgens haar opgave € 221,15 behoorde te zijn.

In zijn brieven van 9 en 17 september 2004 heeft het LBIO verzoeker op de hoogte gesteld van zijn voornemen de inning over te nemen. In deze brieven heeft het LBIO ook een berekening van de hoogte van de achterstand opgenomen. Hierbij heeft het LBIO geen rekening gehouden met de afspraak die was gemaakt over het overslaan van de indexering voor 1999 en 2001. Naar aanleiding hiervan is een briefwisseling met verzoeker ontstaan. In zijn brief van 20 september 2004 heeft verzoeker verwezen naar de hierboven genoemde brief van 4 mei 2001 en daarvan een kopie bijgesloten.

Uiteindelijk is het LBIO per 3 januari 2005 overgegaan tot het overnemen van de inning van de alimentatie.

I. Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het LBIO bij het bepalen van de hoogte van de achterstand in de betalingen, geen rekening heeft gehouden met de tussen hem en zijn ex-echtgenote gemaakte afspraken over het uitsluiten van de indexering voor de jaren 1999 en 2001.

2. Het LBIO heeft op 18 maart 2005 in reactie op de klacht aangegeven dat verzoekers kinderen bij hun verzoek om overname van de inning niets hebben opgemerkt over het bestaan van deze afspraak. Het bedrag dat verzoekers dochter in haar brief heeft genoemd is overeenkomstig de berekening van de alimentatie inclusief de indexering van de jaren 1999 en 2001.

Het LBIO heeft vervolgens opgemerkt dat verzoeker in zijn brief van 20 september 2004 weinig expliciet is geweest over de inhoud van de brief van 4 mei 2001 van de advocaat

van verzoekers ex-echtgenote, waardoor een van de medewerkers destijds kennelijk over de in die brief genoemde afspraak heeft heen gelezen.

Uit deze brief van 4 mei 2001 meent het LBIO nu te kunnen opmaken dat de indexering voor het jaar 1999 kennelijk was overgeslagen. Het LBIO is echter van oordeel dat de brief van 4 mei 2001 slechts een *voorstel*/ behelsde om de indexering voor 2001 over te slaan. Navraag bij de ex-echtgenote leverde op dat er wel een voorstel was gedaan, doch dat dit niet door verzoeker was geaccepteerd, omdat hij vlak daarna een wijzigingsprocedure heeft gestart die erin heeft geresulteerd dat de partneralimentatie aanzienlijk is verlaagd. Het doel van het voorstel was namelijk dat verzoeker niet meer zou tornen aan de hoogte van de alimentatie. Volgens de ex-echtgenote was er daarom geen sprake van het uitsluiten van de indexering voor 2001. Het LBIO kon zich in deze lezing vinden en heeft aangegeven dat de hoogte van de alimentatie zou worden aangepast conform de afspraak om de indexering voor het jaar 1999 over te slaan.

3. In zijn reactie van 12 april 2005 heeft verzoeker aangegeven dat er volgens hem geen sprake was van een aanbod dat hij moest accepteren. Het was een vaststelling, waaraan hij zich kon houden. Waarom zou hij meer willen betalen dan nodig was?

Daarnaast blijkt uit het exploit van de gerechtsdeurwaarder van 2 oktober 2001 en de brief van de advocaat van zijn ex-echtgenote van 23 oktober 2001 dat de indexering voor het jaar 2001 op dat moment nog niet was doorgevoerd, daar zij uitgingen van een alimentatiebedrag van *f* 2870 per maand. Dit is het door de rechter in 1998 vastgestelde bedrag (*f* 2800) vermenigvuldigd met de indexering van 2000 van 2,5 %. Hieruit blijkt dat er in de ogen van de advocaat en de deurwaarder nooit sprake is geweest van het afwijzen van het voorstel om de indexering voor 1999 en 2001 over te slaan, aldus verzoeker.

Wel geeft verzoeker aan dat hij per 1 juni 2001 ten gevolge van zijn ziekte minder is gaan betalen dan volgens het convenant was afgesproken (en later door de rechtbank was vastgesteld; N.o.). Hij heeft dit lagere bedrag gebaseerd op het bedrag dat de advocaat van zijn ex-echtgenote op 17 september 1998 had berekend. De hoogte van de partneralimentatie is volgens deze berekening *f* 900 lager dan later is vastgesteld. Volgens verzoeker heeft hij toen maandelijks *f* 2035 overgemaakt.

Tot slot heeft verzoeker opgemerkt dat hij de te betalen bedragen voor zijn kinderen altijd naar boven heeft afgerond, om hen tegemoet te komen.

4. Het LBIO heeft hierop gereageerd in zijn brief van 17 mei 2005. Het LBIO heeft verzoekers ex-echtgenote nogmaals benaderd over deze kwestie. In haar brief van 5 mei 2005 aan het LBIO heeft zij herhaald dat verzoeker het aanbod om de indexering voor 2001 over te slaan niet heeft geaccepteerd. Zij beschouwt het exploit van de gerechtsdeurwaarder waarin een bedrag van *f* 2870 wordt genoemd niet als een bewijs dat zij toestemming heeft gegeven om de indexering te laten vervallen. Het was destijds

voor haar en de kinderen een zeer hectische en zenuwslopende tijd, waardoor er grote onduidelijkheid bestond over de afspraken over het te betalen bedrag. Daarnaast heeft zij nog opgemerkt dat verzoeker het te betalen bedrag altijd naar beneden heeft afgerond.

Het LBIO heeft in zijn reactie aangegeven dat het niet in het voordeel van de ex-echtgenote pleit dat een foutief exploit is uitgebracht en dat haar advocaat van onjuiste bedragen is uitgegaan. Wel heeft het LBIO onderschreven dat het frappant is dat verzoeker heeft gesteld dat hij de bedragen naar boven heeft afgerond, maar dat hij tegelijkertijd minder is gaan betalen. Deze argumenten tonen volgens het LBIO niet overtuigend aan dat de indexering voor 2001 terecht achterwege kan worden gelaten.

5. In zijn brief van 7 juni 2005 heeft verzoeker herhaald dat de deurwaarder is uitgegaan van een alimentatiebedrag van *f* 2870 voor zijn ex-echtgenote en de kinderen gezamenlijk. Dit is conform de brief van de advocaat van zijn ex-echtgenote van 4 mei 2001. Hiermee staat voor verzoeker vast dat alle partijen op 1 oktober 2001 zijn uitgegaan van het overslaan van de indexering voor 1999 en 2001. Daarnaast heeft hij herhaald dat hij zijn zoon maandelijks meer betaalde dan hij verplicht was.

6. Het LBIO heeft in reactie hierop op 27 juni 2005 onder andere geschreven dat naar zijn mening door zowel verzoeker als zijn ex-echtgenote foutieve bedragen zijn gehanteerd. De verklaring van de één acht het LBIO niet aannemelijker dan die van de ander, daar enig overtuigend bewijs ontbreekt.

Ook houdt het LBIO vast aan de eerder gemaakte opmerking dat verzoeker niet heeft gereageerd op het aanbod van de advocaat van zijn ex-echtgenote van 4 mei 2001 om de indexering voor 2001 over te slaan.

Daarnaast heeft het LBIO de vraag opgeworpen in hoeverre de meerderjarige kinderen gehouden zijn aan de mondelinge afspraken tussen beide ouders. Het feit dat de ex-echtgenote in bepaalde periode(n) heeft ingestemd met een lager bedrag aan alimentatie dan waar zij recht op had, brengt niet mee dat de kinderen geen aanspraak kunnen maken op het volledige hun toekomstige bedrag zodra zij achttien jaar zijn geworden. Uit de voorhanden zijnde informatie blijkt nergens de intentie dat het uitsluiten van de indexering voor enig jaar, in lengte van dagen zou moeten doorwerken. Het LBIO heeft overigens wel opgemerkt dat het overslaan van de indexering voor het jaar 1999 wel volledig moet doorwerken, aangezien dit, gelet op de datum van de uitspraak van de rechtbank, een gangbaar gebruik is.

7. Verzoeker vraagt zich in zijn reactie van 14 juli 2005 af waarop het LBIO baseert dat er in de brief van 4 mei 2001 een aanbod is gedaan dat diende te worden geaccepteerd. De brief eindigt met de opmerking dat "de cliënte *een gebaar* heeft gemaakt en *de nodige informatie heeft verschaft*, opdat ik geen probleem zal maken over de alimentatie.", aldus verzoeker. Er wordt volgens hem nergens gevraagd om hierop een reactie te geven. De

brief gaat om *informatie* die verzoeker voor kennisgeving heeft aangenomen. Verzoeker acht het niet logisch om op iets te reageren, wanneer daarom niet wordt gevraagd en je het met de inhoud eens bent.

In zijn reactie is verzoeker ook ingegaan op de opmerking van het LBIO dat zijn kinderen niet gehouden zouden zijn aan mondelinge afspraken. Ten eerste betrof het hier geen mondelinge afspraken, alles stond zwart op wit in de brief van 4 mei 2001. Ten tweede is verzoeker het met deze stelling sowieso niet eens. Volgens hem heeft zijn ex-echtgenote de verhoging van de alimentatie voor 2001 niet zomaar bevroren, dit heeft zij gedaan vanwege haar rol in het ontstaan van de moeizame verhouding die verzoeker nu met zijn kinderen heeft.

8. Het LBIO heeft in zijn reactie van 10 augustus 2005 aangevoerd dat verzoekers ex-echtgenote volgens de brief van 4 mei 2001 slechts het voorstel heeft gedaan dat de indexering voor 2001 achterwege zou blijven onder de voorwaarde dat zij verschoond zou blijven van pogingen van verzoeker om aan de hoogte van de alimentatie te tornen. Nu verzoeker kort daarop bij de rechtbank een verzoek tot vermindering van de alimentatieverplichting had ingediend en verzoeker niet had gereageerd op de brief van 4 mei 2001, acht het LBIO de ex-echtgenote niet gehouden aan de inhoud van die brief. Met de wijzigingsbeschikking van de rechtbank van 18 december 2002 is feitelijk een nieuwe situatie ontstaan die niet meer strookt met de inhoud van de brief van 4 mei 2001 en kan worden gesteld dat het aanbod is achterhaald, aldus het LBIO.

Daarnaast heeft het LBIO het volgende standpunt ingenomen. Volgens het LBIO hoeven de meerderjarige kinderen van verzoeker op grond van artikel 395b, eerste lid, boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW) (zie Achtergrond, onder 1.1.) in het geheel geen rekening te houden met de destijds door de ouders gemaakte afspraken over het uitsluiten van de indexering over 1999 en 2001. De gerechtelijke *uitspraak* wordt bij het bereiken van de achttienjarige leeftijd immers geconverteerd en niet de naar aanleiding van die uitspraak gemaakte *afspraken*. Wanneer het LBIO wel rekening zou houden met de destijds gemaakte afspraken, zouden de kinderen financieel benadeeld worden, hetgeen volgens het LBIO niet de bedoeling van de wetgever is geweest. Het LBIO is op basis hiervan dan ook van mening dat het geen rekening behoeft te houden met het overslaan van de indexering in 2001, maar ook niet met het overslaan van de indexering in 1999, waarvan het LBIO in eerste instantie wel vond dat daarmee rekening gehouden diende te worden.

9. Verzoeker heeft op deze brief van het LBIO gereageerd. In deze brief van 31 augustus 2005 heeft hij geschreven dat het LBIO uit de brief van 4 mei 2001 niet het belangrijkste feit heeft aangehaald. Het overslaan van de indexering diende hoofdzakelijk als compensatie voor het feit dat verzoeker zijn kinderen niet zag. In de brief van 4 mei 2001 staat letterlijk dat "gezien het feit dat zijn relatie met de kinderen zeer slecht is, cliënte bereid is (verzoeker; N.o.) tegemoet te komen door, geheel onverplicht en eenmalig de indexering per 1 januari 2001 over te slaan", aldus verzoeker. Daarnaast heeft verzoeker

aangegeven dat de latere aanpassing van de alimentatie te maken had met het verlies van inkomsten van verzoeker, omdat hij in de Ziektewet was terechtgekomen.

Voorts heeft verzoeker gesteld dat als de kinderen het niet eens waren met de afspraak die tussen hun ouders was overeengekomen over de indexering, zij daar op het moment dat zij 18 jaar werden direct bezwaar tegen hadden moeten maken. Dit hebben zij niet gedaan, waarmee zij zich scharen achter het besluit van hun moeder van 4 mei 2001, aldus verzoeker.

10. In zijn reactie van 19 oktober 2005 heeft het LBIO aangegeven dat het bij zijn standpunt van 10 augustus 2005 blijft dat het geen rekening hoeft te houden met de afspraken over indexering die tussen de ouders zijn gemaakt, voor zover daarover tussen de beide partijen al consensus was voor het jaar 2001. De kinderen waren bij het aangaan van die afspraken geen partij. De uitspraak van de rechter wordt bij meerderjarigheid geconverteerd, en niet de op dat moment geldende bijdrage (vastgesteld op basis van de onderlinge afspraken tussen de ouders).

Tevens is het LBIO nog ingegaan op de punten die verzoeker in zijn brief heeft aangehaald. Het feit dat verzoeker heeft aangevoerd dat de reden voor het uitsluiten van de indexering voor 2001 lag in de compensatie voor het feit dat hij zijn kinderen niet zag, doet niet af aan de argumentatie dat nog steeds niet is aangetoond of aannemelijk is gemaakt dat de genoemde afspraak daadwerkelijk tot stand is gekomen. Evenmin is het LBIO hierdoor overtuigd geraakt dat ook de indexering over 2001 uitgesloten moet worden.

Het tweede punt dat verzoeker heeft aangevoerd is dat de kinderen op het moment dat zij meerderjarig werden hadden moeten protesteren tegen de gemaakte afspraken van hun ouders. Deze stelling mist volgens het LBIO juridische grondslag en mist dan ook doel.

II. Beoordeling

11. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat bestuursorganen gevolg geven aan rechterlijke uitspraken en, indien zij namens een partij handelen, tevens aan tussen partijen gemaakte afspraken.

12. In deze zaak staat ter discussie of tussen verzoeker en zijn ex-echtgenote de afspraak bestaat dat de indexering voor het jaar 2001 is uitgesloten. Dergelijke twijfel bestaat niet over de afspraak met betrekking tot het uitsluiten van de indexering voor het jaar 1999.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat er wel degelijk een afspraak is gemaakt dat de indexering voor 2001 is uitgesloten. Daarbij zijn de volgende overwegingen van belang.

In de brief van 4 mei 2001 schrijft de advocaat van verzoekers ex-echtgenote dat zijn cliënte bereid is verzoeker tegemoet te komen door geheel onverplicht en eenmalig de indexering per 1 januari 2001 over te slaan. In zijn brief stelt hij niet uitdrukkelijk dat zijn

cliënte hiertoe slechts bereid was onder de voorwaarde dat verzoeker geen gerechtelijke stappen zou ondernemen om de alimentatie te verlagen. Hij gaf slechts aan dat zijn cliënte hoopte met dit gebaar in de toekomst verschoond te blijven van pogingen van verzoeker om te tornen aan de hoogte van de alimentatie. Het gebruik van het werkwoord hopen is veel te vrijblijvend om daarin een voorwaardelijk aanbod te lezen. Uit de brief blijkt verder niet dat van verzoeker werd verwacht dat hij op deze *mededeling* diende te reageren. Verzoeker heeft het voorstel dan ook stilzwijgend geaccepteerd en dat hij niet heeft gereageerd op deze brief kan hem dan ook niet achteraf worden tegengeworpen en doet aan de geldigheid van de gemaakte afspraak niet af.

13. Nu de Nationale ombudsman ervan uitgaat dat de afspraak bestaat dat de indexering voor 1999 en 2001 is uitgesloten, is het met het oog op het standpunt van het LBIO van belang te onderzoeken in hoeverre het LBIO gehouden is aan deze afspraak.

Volgens het LBIO hoeft het zich op grond van artikel 395b, eerste lid, boek 1 BW niet te houden aan de afspraak die tussen de ouders is gemaakt, omdat de *uitspraak* wordt omgezet en niet de onderling gemaakte afspraken.

Het genoemde artikel houdt in dat het bedrag dat de rechter heeft opgelegd aan de onderhoudsplichtige om te betalen voor de opvoeding en verzorging van zijn kind op het moment dat dit kind meerderjarig wordt, automatisch wordt omgezet in een bedrag dat moet worden betaald voor levensonderhoud en studie van dat kind. Met andere woorden, het kind hoeft niet naar de rechter om dit om te zetten.

Deze omzetting leidt ertoe dat vanaf dat moment het meerderjarige kind rechthebbende wordt. Tot die periode is de ontvangstgerechtigde ouder echter rechthebbende en dus ook bevoegd om met de alimentatieplichtige ouder voor die periode afspraken te maken over de hoogte van de alimentatie. In het kader van de rechtszekerheid zou het zeer ongewenst zijn wanneer vanaf het meerderjarig worden, door het kind eerder rechtmatig door zijn wettelijk vertegenwoordiger gemaakte afspraken met terugwerkende kracht zouden kunnen worden herroepen.

14. Verzoekers zoon is op 23 december 2001 meerderjarig geworden. Dit betekent dat hij vanaf dat moment de mogelijkheid had de tussen zijn moeder en vader gemaakte afspraak (zonder terugwerkende kracht) voor de maand december 2001 te herroepen. Dit heeft hij echter niet uitdrukkelijk gedaan. Pas op het moment dat hij het LBIO in augustus 2004 heeft verzocht de inning over te nemen, heeft hij aangegeven dat hij maandelijks een te laag bedrag aan alimentatie ontving. Het door hem opgegeven bedrag was gebaseerd op het meerekenen van de indexering voor het jaar 2001. Deze opgave aan het LBIO kan niet worden aangemerkt als een uitdrukkelijke herroeping van de gemaakte afspraak, immers bezwaren tegen de afspraak had hij nadrukkelijk met zijn ouders dienen te bespreken. Nu van herroeping niet is gebleken, is er niets gewijzigd ten aanzien van de geldigheid van de tussen zijn ouders gemaakte afspraak om de indexering voor het jaar 2001 over te slaan.

Dit brengt met zich mee dat de hoogte van de kinderalimentatie per 23 december 2001 ongewijzigd bleef en € 186,05 bedroeg (uitsluiting van zowel de indexering voor 1999 als 2001). Vanaf 1 januari 2002 diende dit bedrag met de wettelijke indexering te worden verhoogd tot € 194,60 per maand. Doorgerekend bedroeg de hoogte van de alimentatie in 2003 € 202,19 en in 2004 € 207,24.

15. Verzoekers dochter is op 1 juli 2003 meerderjarig geworden. Ook voor haar blijft de tussen haar ouders gemaakte afspraak over de indexering geldig, aangezien deze is gemaakt in de periode voordat zij achttien werd en de afspraak niet met terugwerkende kracht kan worden herroepen. Er verandert op het moment van meerderjarig worden dus niets aan de hoogte van de te betalen alimentatie. De alimentatie bleef op dat moment € 202,19 per maand (uitsluiting van zowel de indexering voor 1999 als 2001). In 2004 bedroeg deze € 207,24 en per 1 januari 2005 € 209,51.

16. Het valt het LBIO niet aan te rekenen dat het in zijn eerste brieven aan verzoeker van 9 en 17 september 2004 geen rekening heeft gehouden met de tussen partijen gemaakte afspraak, omdat de twee kinderen van verzoeker het LBIO bij hun verzoek daarop niet hadden geattendeerd. Echter, nadat verzoeker op 20 september 2004 het LBIO de brief van 4 mei 2001 van de advocaat van zijn ex-echtgenote had toegezonden, waarin deze afspraak wel stond vermeld, had het LBIO daarmee rekening moeten houden en deze afspraak dienen te verwerken in de berekening van de hoogte van de achterstand. Dan was gebleken dat verzoeker zijn dochter in 2004 meer alimentatie had betaald dan hij had hoeven te betalen, namelijk € 213 in plaats van € 207,24 per maand, en dat er geen sprake was van een achterstand. Het LBIO had de inning dan ook niet mogen overnemen.

Door geen rekening te houden met de tussen partijen gemaakte afspraken, heeft het LBIO naar het oordeel van de Nationale ombudsman gehandeld in strijd met het vereiste van rechtszekerheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman doet de directie van het LBIO dan ook de aanbeveling om het na tussenkomst van het LBIO door verzoeker aan zijn dochter te veel betaalde bedrag terug te betalen.

17. Ten aanzien van de zoon had het LBIO aan de hand van door verzoeker verstrekte informatie moeten concluderen dat de achterstand minder hoog was dan het LBIO in eerste instantie had berekend. In de periode van maart tot en met augustus 2004 had verzoeker twee keer een bedrag van € 213 overgemaakt, terwijl hij € 207,24 per maand had dienen te betalen (en niet € 221,15 zoals het LBIO had berekend). Nu er sprake was van een betalingsachterstand had het LBIO de inning wel mogen overnemen maar had het bij het bepalen van de achterstand rekening moeten houden met de tussen partijen gemaakte afspraak. Door dit na te laten heeft het LBIO gehandeld in strijd met het vereiste

van rechtszekerheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen te Gouda, is

gegrond ten aanzien van:

het geen rekening houden met gemaakte afspraken over het uitsluiten van de indexering voor 1999 en 2001, wegens schending van het vereiste van rechtszekerheid.

AANBEVELING

De directie van het LBIO wordt in overweging gegeven om het na tussenkomst van het LBIO door verzoeker aan zijn dochter te veel betaalde bedrag terug te betalen.

Onderzoek

Op 10 januari 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. te Haarlem, met een klacht over een gedraging van het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) te Gouda. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de directie van het LBIO, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de directie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de directie en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd de directie en verzoeker een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Het LBIO deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 5 januari 2005, met bijlagen, waaronder:

grosse van de echtscheiding tussen verzoeker en mevrouw R. van 25 november 1998;

brief van de advocaat van verzoekers ex-echtgenote van 4 mei 2001, waarin het overslaan van de indexering voor de jaren 1999 en 2001 ter sprake komen;

uitspraak van de rechtbank te Haarlem van 18 december 2002, waarin de hoogte van de partneralimentatie wordt aangepast;

brief van het LBIO van 9 september 2004, met het voornemen om de inning van de kinderalimentatie over te nemen van zoon J. (met berekening van de hoogte van de achterstand);

brief van het LBIO van 17 september 2004, met het voornemen om de inning van de kinderalimentatie over te nemen van dochter K. (met berekening van de hoogte van achterstand);

brief van verzoeker van 20 september 2004, waarin verzoeker verwijst naar de brief van de advocaat van verzoekers ex-echtgenote van 4 mei 2001 en waarvan hij een kopie heeft bijgesloten;

brief van het LBIO van 3 januari 2005, waarin het aankondigt dat de inning is overgenomen.

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 8 februari 2005.

Standpunt van de directie van het LBIO van 18 maart 2005, met bijlagen, waaronder:

verzoek om overname van de inning van de kinderalimentatie door zoon J. van 6 augustus 2004;

verzoek om overname van de inning van de kinderalimentatie door dochter K. van 12 augustus 2004.

Reactie van verzoeker van 12 april 2005, met bijlagen, waaronder:

brief van de advocaat van verzoekers ex-echtgenote van 17 september 1998, waarin een berekening van de te betalen alimentatie wordt gegeven;

exploot van de gerechtsdeurwaarder van 2 oktober 2001, waarin wordt aangekondigd dat loonbeslag zal worden gelegd en waarbij voor de berekening van de hoogte van de achterstand is uitgegaan van een maandelijks alimentatie van f 2870 voor ex-echtgenote en de kinderen;

brief van de advocaat van de ex-echtgenote van 23 oktober 2001, waarin staat dat voorlopig niet wordt overgegaan tot het uitvoeren van het loonbeslag en dat de maandelijks alimentatie f 2870 bedraagt.

Reactie van de directie van het LBIO van 17 mei 2005, met bijlagen, waaronder:

brief van verzoekers ex-echtgenote van 5 mei 2005.

Nadere reactie van verzoeker van 7 juni 2005.

Nadere reactie van de directie van het LBIO van 27 juni 2005.

Nog nadere reactie van verzoeker van 14 juli 2005.

Nog nadere reactie van de directie van het LBIO van 10 augustus 2005.

Nog nadere reactie van verzoeker van 31 augustus 2005.

Nog nadere reactie van de directie van het LBIO van 19 oktober 2005.

Nog nadere reactie van verzoeker van 6 november 2005, waarin verzoeker zijn standpunt heeft herhaald.

Nog nadere reactie van de directie van het LBIO van 30 november 2005 waarin het LBIO heeft aangegeven niet meer inhoudelijk te zullen reageren.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Burgerlijk Wetboek

1.1. Artikel 395b, eerste boek

"1. Heeft de rechter het bedrag bepaald, dat een ouder of stiefouder dan wel, overeenkomstig artikel 394, de verwekker of de man die in artikel 394 daarmee gelijk is gesteld ter zake van de verzorging en opvoeding van zijn minderjarig kind of stiefkind moet betalen en is deze verplichting tot aan het meerderjarig worden van het kind van kracht geweest, dan geldt met ingang van dit tijdstip de rechterlijke beslissing als een tot bepaling van het bedrag ter zake van levensonderhoud en studie als in artikel 395a van dit boek bedoeld.

2. Hetzelfde geldt, indien met toepassing van Hoofdstuk XIII van de Wet op de jeugdzorg het bedrag is vastgesteld dat de ouder of stiefouder ter bestrijding van de kosten van de in artikel 69, eerste lid, van die wet bedoelde maatregelen aan het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen moet uitkeren."

1.2. artikel 408, eerste boek

"1. Een uitkering tot voorziening in de kosten van verzorging en opvoeding of tot voorziening in de kosten van levensonderhoud en studie, waarvan het bedrag in een rechterlijke beslissing, daaronder begrepen de beslissing op grond van artikel 822, eerste lid, onder c, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, is vastgelegd, wordt ten behoeve van de minderjarige aan de ouder die het kind verzorgt en opvoedt of aan de voogd onderscheidenlijk aan de meerderjarige betaald.

2. Op verzoek van een gerechtigde als bedoeld in het eerste lid, van een onderhoudsplichtige dan wel op gezamenlijk verzoek van een gerechtigde en onderhoudsplichtige neemt het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen de invordering van de onderhoudsgelden op zich. De executoriale titel wordt daartoe door de onderhoudsgerechtigde in handen gesteld van dit Bureau. De overhandiging daarvan machtigt het Bureau tot het doen van de invordering, zo nodig door middel van executie.

3. Kosten van invordering door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen worden verhaald op de onderhoudsplichtige, onverminderd de kosten van gerechtelijke vervolging en executie. Het verhaal van kosten vindt plaats door wijziging van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels.

4. Tot invordering op verzoek van een onderhoudsgerechtigde wordt slechts overgegaan, indien de gerechtigde ter gelegenheid van de indiening van het verzoek aannemelijk heeft gemaakt dat binnen ten hoogste zes maanden voorafgaande aan de indiening van het verzoek de onderhoudsplichtige ten aanzien van ten minste één periodieke betaling tekort is geschoten in zijn verplichtingen. In deze gevallen geschiedt de invordering van bedragen die verschuldigd zijn vanaf een tijdstip van ten hoogste zes maanden voorafgaande aan de indiening van het verzoek.

5. Alvorens tot invordering met verhaal van kosten over te gaan wordt de onderhoudsplichtige bij brief met bericht van ontvangst in kennis gesteld van het voornemen daartoe en de reden daarvoor, alsmede van het bedrag inclusief de kosten van invordering. Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen wordt bevoegd tot invordering over te gaan op de veertiende dag na de verzending van de brief.

6. De invordering die op verzoek van de onderhoudsgerechtigde geschiedt, eindigt slechts, indien gedurende ten minste een half jaar regelmatig is betaald aan het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen en er geen bedragen meer verschuldigd zijn als bedoeld in het vierde lid, tweede volzin. De termijn van een half jaar wordt telkens verdubbeld, indien een voorgaande termijn van invordering ook op verzoek van de onderhoudsgerechtigde was aangevangen.

7. Een invordering die geldt op het tijdstip van het meerderjarig worden van het kind, wordt ten behoeve van de meerderjarige voortgezet, tenzij deze op zijn verzoek wordt beëindigd.

8. De tenuitvoerlegging van een executoriale titel betreffende de betaling van de kosten van verzorging en opvoeding of levensonderhoud en studie geschiedt met inachtneming van de wijziging, bedoeld in het derde lid.

9. Invorderingen die tien jaren nadat de minderjarige de leeftijd van een en twintig jaren heeft bereikt, nog niet door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen zijn verwezenlijkt, mogen worden beëindigd. De onderhoudsgerechtigde wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

10. Een betaling door de onderhoudsplichtige strekt in de eerste plaats in mindering van de kosten, bedoeld in het derde lid, vervolgens in mindering van eventueel verschenen rente en ten slotte in mindering van de verschuldigde onderhoudsgelden en de eventueel lopende rente.

11. Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen draagt zorg, dat de gelden die ten behoeve van het onderhoud van minderjarigen worden uitgekeerd, aan de daarop rechthebbenden worden uitbetaald. Indien uitbetaling plaatsvindt aan een gemeente als rechthebbende, wordt op de aan het Bureau uitgekeerde gelden een door Onze Minister van Justitie te bepalen deel in mindering gebracht ter bestrijding van de kosten welke met de invordering van de gelden zijn gemoeid.

12. Artikel 243, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing."